

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-109-05

Druk nr 306
Warszawa, 9 lutego 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Hongkongu Specjalnego Regionu Administracyjnego Chińskiej Republiki Ludowej o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Hongkongu dnia 26 kwietnia 2005 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych oraz Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

(-) Kazimierz Marcinkiewicz

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 26 kwietnia 2005 r. została podpisana w Hongkongu Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Hongkongu Specjalnego Regionu Administracyjnego Chińskiej Republiki Ludowej o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Hongkongu Specjalnego Regionu Administracyjnego Chińskiej Republiki Ludowej o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Hongkongu dnia 26 kwietnia 2005 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Hongkongu Specjalnego Regionu Administracyjnego Chińskiej Republiki Ludowej o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Hongkongu dnia 26 kwietnia 2005 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Dotychczas w stosunkach z Hongkongiem brak jest formalnoprawnej podstawy udzielania przez organy wymiaru sprawiedliwości pomocy prawnej w sprawach karnych. W stosunkach ze Specjalnym Regionem Administracyjnym Hongkongu nie obowiązuje bowiem Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Chińską Republiką Ludową o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych, podpisana w Warszawie dnia 5 czerwca 1987 r. (Dz. U. z 1988r. Nr 9, poz. 65 i 66). Brak traktatowej podstawy udzielania pomocy prawnej powoduje, że Hongkong nie wykonuje wniosków sądów i prokuratorów polskich o udzielenie pomocy prawnej.
2. Niniejsza Umowa należy do kategorii umów, do zawierania których Hongkong posiada zdolność traktatową po uzyskaniu akceptacji Chińskiej Republiki Ludowej.

Status Hongkongu jako szczególnego terytorium prawnego w okresie obowiązywania zasady „jeden kraj, dwa systemy”, czyli do roku 2047, wyznaczają dwa czynniki:

- zakres autonomii w sprawach międzynarodowych: pozostawiający bez zmian zobowiązania Hongkongu jako strony tych porozumień międzynarodowych, których stroną nie jest ChRL i nierozciągający automatycznie na Hongkong porozumień obecnie zawieranych przez ChRL, a w sprawach wewnętrznych: pozostawienie Hongkongowi jego własnego systemu sądownictwa, co w momencie przekazania suwerenności wymagało ustanowienia Court of Final Appeal,
- całkowita odrębność systemu prawnego Hongkongu, wywodzącego się z brytyjskiego common law, od systemu prawnego kontynentalnej części ChRL.

Odrębność systemów prawnych między Specjalnym Regionem Administracyjnym Hongkongu a pozostałym terytorium ChRL ma praktyczne znaczenie m.in. w przypadku przygotowywania wniosków o udzielenie

pomocy prawnej, wnioski te bowiem nie powinny być sporządzane np. z przekładem na język chiński ze względu na brak adekwatnej terminologii, jak również nie powinien być dokonywany przekład z wykorzystaniem terminologii używanej na kontynencie, który następnie zostanie zapisany w uproszczonych znakach pisma chińskiego, w Hongkongu niestosowanych i nieznanym.

3. Zakres udzielanej pomocy został określony bardzo szeroko (art. 1 Umowy). Umowa ułatwia udzielanie pomocy w zakresie postępowania przygotowawczego, sądowego oraz innego postępowania, jak również w zakresie zapobiegania przestępstwom.

Formy tej pomocy zostały określone w ustępie 2 art. 1 Umowy. Przykładowo można wymienić: odbieranie zeznań lub oświadczeń osób, doręczanie dokumentów, wykonywanie wniosków o przeszukanie i odebranie. Art. 1 ust. 2 lit. h zawiera zasadę dopuszczalności udzielenia pomocy w innej formie niż określona w lit. a-g ust. 2 art. 1, o ile forma taka nie jest zabroniona przez prawo strony wezwanej. Ta ogólna formuła pozwalać będzie na udzielanie pomocy w szerokim zakresie, a konieczna zgodność z prawem wewnętrznym strony wezwanej gwarantuje, że działania takie nie naruszają polskich norm prawnych.

Zgodnie z art. 2 Umowy dla przekazywania i przyjmowania wniosków każda ze Stron ustanawia organ centralny. W Polsce funkcje organu centralnego zostały powierzone Ministrowi Sprawiedliwości lub osobie przez niego wyznaczonej.

Podstawy odmowy udzielenia pomocy zostały określone w art. 3, który wskazuje, w jakich przypadkach lub z jakich przyczyn może to nastąpić.

Wymogi formalne, jakim musi odpowiadać wniosek o udzielenie pomocy prawnej, precyzuje art. 4. Przepis ten określa formę i treść wniosku, różnicując jednocześnie warunki co do treści na obligatoryjne i fakultatywne.

Art. 5 reguluje kwestie sposobu wykonania wniosku przyznając w tym zakresie pierwszeństwo przepisom Umowy przed przepisami prawnymi państwa wezwanego.

Zgodnie art. 6 koszty związane z wykonywaniem wniosku ponosi państwo wezwane. Wyjątek stanowią: wynagrodzenia adwokata ustanowionego na wniosek Strony wzywającej, wynagrodzenia biegłych, koszty tłumaczeń pisemnych i ustnych, poniesione przez osoby prywatne koszty zapisu zeznań lub oświadczeń albo poniesione przez osoby prywatne koszty przygotowania zapisów pisemnych lub zapisów video zeznań lub oświadczeń, a także należności i wydatki związane z podróżami osób do miejsca na terytorium Strony wezwanej na życzenie Strony wzywającej, a także te, o których mowa w art. 10 lub 11.

Istotę art. 7 stanowi to, że jest on podstawą ograniczającą wykorzystanie informacji przekazanych Stronie wzywającej w wykonaniu wniosku. Strona wezwana może zastrzec swoją uprzednią zgodę na wykorzystanie przekazanych informacji lub dowodów, względnie może żądać zachowania ich poufności.

Art. 8-17 zawierają regulacje szczegółowo określające sposób i tryb załatwiania wniosków o udzielenie pomocy w formach wymienionych w art. 1 ust. 2 lit. a-g. I tak: art. 8 określa zasady wykonania wniosku o odebranie zeznań lub dowodu od osób.

Art. 9 określa zasady udostępnienia kopii dokumentów, protokołów lub informacji zarówno takich, które na terytorium Strony wezwanej są dostępne powszechnie, jak i takich, które nie są powszechnie dostępne.

Art. 10 reguluje kwestię stawiennictwa osób przebywających na terytorium Strony wezwanej przed organami Strony wzywającej.

Art. 11 dotyczy czasowego przekazywania Stronie wzywającej osób pozbawionych wolności na terytorium Strony wezwanej.

W art. 12 określone zostały gwarancje ochrony osób, o których mowa w art. 10 lub 11.

Sposób wykonania wniosku o ustalenie miejsca znajdowania się lub tożsamości osób lub przedmiotów reguluje art. 13.

Art. 14 określa zasady doręczania dokumentów, na wniosek Strony wzywającej, osobom przebywającym na terytorium Strony wezwanej, natomiast art. 15 – zasady wykonania wniosku o przeszukanie i odebranie.

Art. 16 przewiduje możliwość żądania od strony wzywającej zwrotu przedmiotów, w tym dokumentów, protokołów lub dowodów rzeczowych przekazanych uprzednio w wykonaniu wniosku o udzielenie pomocy prawnej.

Istotą art. 17 jest określenie zasad udzielania pomocy w sprawach przypadku korzyści pochodzących z przestępstwa oraz narzędzi przestępstwa, jak również w postępowaniu dotyczącym restytucji na rzecz ofiar przestępstwa. Przepis ten stwarza podstawy wykonania na terytorium jednej Strony orzeczenia o przypadku wydanego przez sąd drugiej Strony jedynie w zakresie dozwolonym przez prawo Strony wezwanej.

Zgodnie z art. 19 pomoc prawna i procedury przewidziane w Umowie nie stoją na przeszkodzie, aby Strony udzielały sobie pomocy na podstawie innych umów międzynarodowych i ustalonych praktyk.

Art. 20 przewiduje możliwość przeprowadzania konsultacji przez organy centralne obu Stron.

4. Umowa wzorowana jest na innych obowiązujących Polskę umowach dwustronnych o pomocy prawnej, w szczególności zaś na Umowie między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych (Dz. U. z 1999 r. Nr 76, poz. 860).

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkongu o wzajemnej pomocy w sprawach karnych odpowiada standardom określonym w praktyce międzynarodowej. Wejście w życie Umowy umożliwi wykonywanie przez każdą ze Stron wniosków o pomoc prawną sporządzanych przez drugą Stronę.

5. W związku z tym, że Umowa zawiera przepisy samowykonalne, nie będzie zachodziła konieczność dokonywania zmian prawa wewnętrznego, bowiem będzie ona mogła być stosowana bezpośrednio, mając pierwszeństwo przed ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (art. 91 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.).

6. Wejście w życie Umowy nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.
7. Umowa podlega w Polsce ratyfikacji w trybie art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., bowiem dotyczy wolności, praw i obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji, takich jak prawo do nietykalności osobistej (art. 41 Konstytucji), prawo do nienaruszalności mieszkania (art. 50 Konstytucji) oraz prawo własności (art. 64 Konstytucji), jak również kwestii odpowiedzialności karnej, uregulowanej w art. 42 Konstytucji oraz ustawach: ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).

U M O W A

MIĘDZY RZĄDEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

A

**RZĄDEM HONGKONGU SPECJALNEGO REGIONU
ADMINISTRACYJNEGO CHIŃSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ**

O WZAJEMNEJ POMOCY PRAWNEJ W SPRAWACH KARNYCH

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej

oraz

Rząd Hongkongu Specjalnego Regionu Administracyjnego Chińskiej Republiki Ludowej („Hongkong Specjalny Region Administracyjny”), będąc odpowiednio upoważniony przez Rząd Centralny Chińskiej Republiki Ludowej,

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

pragnąc zwiększyć skuteczność stosowania prawa obu Umawiających się Stron w zakresie postępowań przygotowawczych i sądowych, zapobiegania przestępstwom oraz w zakresie przepadku korzyści pochodzących z przestępstw przez współpracę i wzajemną pomoc prawną w sprawach karnych,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Zakres pomocy

1. Umawiające się Strony udzielają sobie wzajemnie pomocy zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy w zakresie postępowań przygotowawczych i sądowych oraz zapobiegania przestępstwom. Umawiające się Strony udzielają sobie także takiej pomocy w zakresie przypadku korzyści pochodzących z przestępstwa oraz narzędzi przestępstwa, jak również w zakresie innych postępowań bezpośrednio związanych z popełnieniem przestępstw, jeżeli pomoc taka nie jest zabroniona przez prawo Strony wezwanej.

2. Pomoc obejmuje:

- a) odbieranie zeznań lub oświadczeń,
- b) dostarczanie przedmiotów włącznie z dokumentami, protokołami i dowodami rzeczowymi,
- c) ustalanie miejsca znajdowania się lub tożsamości osób lub przedmiotów,
- d) doręczanie dokumentów,
- e) ułatwianie osobistego stawiennictwa osób, w tym osób pozbawionych wolności,
- f) wykonywanie wniosków o przeszukanie i odebranie,
- g) czynności w postępowaniach związanych z zabezpieczeniem i przypadkiem korzyści pochodzących z przestępstwa oraz narzędzi przestępstwa, jak również ich restytucją na rzecz ofiar przestępstw, oraz
- h) wszelkie inne formy pomocy nie zabronione przez prawo Strony wezwanej.

3. Celem niniejszej Umowy jest wyłącznie wzajemna pomoc prawna pomiędzy obu Umawiającymi się Stronami. Postanowienia niniejszej Umowy nie dają żadnej osobie prywatnej prawa uzyskiwania, zatajania lub wyłączenia jakichkolwiek dowodów lub czynienia przeszkód w wykonywaniu wniosku.

Artykuł 2

Organy Centralne

1. Każda z Umawiających się Stron ustanawia Organ centralny dla przekazywania i przyjmowania wniosków na podstawie niniejszej Umowy.

2. W Rzeczypospolitej Polskiej Organem centralnym jest Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny lub osoba upoważniona przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego. Organem centralnym Hongkongu Specjalnego Regionu Administracyjnego jest Sekretarz Sprawiedliwości lub osoba upoważniona przez Sekretarza Sprawiedliwości. Każda Umawiająca się Strona może dokonać zmiany swego Organu centralnego i w takim wypadku o zmianie powiadomi drugą Stronę.

3. W ramach niniejszej Umowy Organy centralne porozumiewają się bezpośrednio.

Artykuł 3

Ograniczenia w udzielaniu pomocy

1. Organ centralny Strony wezwanej odmawia udzielenia pomocy, jeżeli:
- a) wykonanie wniosku o pomoc naruszałoby suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Rzeczypospolitej Polskiej, lub – w wypadku Hongkongu Specjalnego Regionu Administracyjnego – Chińskiej Republiki Ludowej,
 - b) wniosek o pomoc dotyczy przestępstwa o charakterze politycznym,
 - c) wniosek o pomoc dotyczy przestępstwa wojskowego, które nie stanowi przestępstwa w świetle powszechnego prawa karnego,
 - d) istnieją uzasadnione podstawy do przyjęcia, że wniosek o pomoc został sporządzony w celu ścigania, ukarania lub prowadzenia innego postępowania przeciwko osobie z powodu jej rasy, wyznania, narodowości lub poglądów politycznych,

- e) wniosek o pomoc dotyczy ścigania osoby za przestępstwo, za które osoba ta została prawomocnie skazana albo uniewinniona na terytorium Strony wezwanej,
- f) według jego oceny wykonanie wniosku o pomoc naruszałoby istotny interes Strony wezwanej,
- g) działanie lub zaniechanie stanowiące czyn karalny, w odniesieniu do którego wnosi się o pomoc, nie stanowi przestępstwa według prawa Strony wezwanej lub nie stanowiłoby przestępstwa w wypadku popełnienia go na terytorium Strony wezwanej,
- h) głównym celem wniosku o pomoc jest obliczenie lub pobranie podatku,
- i) wniosek dotyczy przestępstwa zagrożonego karą śmierci przez prawo Strony wzywającej,
- j) wniosek nie został sporządzony zgodnie z niniejszą Umową.

2. Przed odmową udzielenia pomocy zgodnie z niniejszym artykułem Organy centralne porozumiewają się ze sobą w celu rozważenia, czy pomoc może być udzielona pod określonymi warunkami. Jeżeli Strona wzywająca akceptuje pomoc na takich warunkach, stosuje się ona do tych warunków.

3. Jeżeli Organ centralny Strony wezwanej odmawia udzielenia pomocy, to informuje o przyczynach odmowy Organ centralny Strony wzywającej.

Artykuł 4

Forma i treść wniosku

1. Wniosek o udzielenie pomocy sporządza się na piśmie, jednakże w nagłych sytuacjach Organ centralny Strony wezwanej może wyrazić zgodę na wniosek w innej formie. W każdym takim wypadku wniosek potwierdza się na piśmie w ciągu następnych dziesięciu dni, chyba że Organ centralny Strony wezwanej wskaże inne postępowanie. Wniosek sporządza się w języku

urzędowym Strony wzywającej z załączeniem tłumaczenia na język urzędowy Strony wezwanej, o ile nie uzgodni się inaczej.

2. Wniosek powinien zawierać:

- a) nazwę organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, postępowanie sądowe lub inne postępowanie, którego dotyczy wniosek,
- b) opis stanu sprawy karnej oraz informacje o stanie faktycznym i prawnym,
- c) opis dowodów, informacji lub innego rodzaju pomocy, o którą się wnosi oraz
- d) oświadczenie, dla jakich celów wnosi się o dowody, informacje lub inną pomoc.

3. W miarę konieczności i możliwości wniosek powinien zawierać również:

- a) informację o tożsamości i miejscu pobytu osoby, od której oczekuje się przedstawienia dowodu lub informacji,
- b) informację o tożsamości i miejscu pobytu osoby, której należy dokonać doręczenia, o statusie tej osoby w sprawie oraz o sposobie w jaki doręczenie powinno być dokonane,
- c) informację o miejscu znajdowania się i tożsamości osób i rzeczy, które mają być odszukane,
- d) dokładny opis miejsca lub osoby, które mają być przeszukane oraz rzeczy, które powinny być odebrane,
- e) opis sposobu, w jaki ma być odebrane i zaprotokołowane zeznanie lub oświadczenie,
- f) listę pytań, które mają być zadane osobie lub okoliczności, co do których osoba ma być przesłuchana,
- g) opis szczególnej procedury, jaka ma być zastosowana przy wykonywaniu wniosku,
- h) wymagania dotyczące obecności osób wskazanych we wniosku podczas wykonywania wniosku,

- i) informację dotyczącą należności i zwrotu wydatków, do których ma prawo osoba wezwana do stawiennictwa na terytorium Strony wzywającej,
- j) informację o terminach dotyczących wniosku,
- k) określenie wymagań dotyczących poufności, oraz
- l) wszelkie inne informacje, które należy przekazać Stronie wezwanej w celu ułatwienia wykonania wniosku.

Artykuł 5

Wykonanie wniosków

1. Organ centralny Strony wezwanej wykonuje wniosek niezwłocznie lub przekazuje wniosek organowi właściwemu do podjęcia czynności. Właściwe organy Strony wezwanej czynią wszystko, co jest w ich mocy, aby wykonać wniosek. Organy sądowe lub inne właściwe organy Strony wezwanej wydają wezwania do dokonania czynności pod groźbą kary, nakazy przeszukania lub inne nakazy konieczne dla wykonania wniosku.

2. Organ centralny Strony wezwanej dokonuje wszelkich niezbędnych czynności dla zastępstwa Strony wzywającej na terytorium Strony wezwanej w każdym postępowaniu wynikającym z wniosku o pomoc.

3. Wniosek wykonuje się zgodnie z niniejszą Umową. W zakresie nieuregulowanym niniejszą Umową stosuje się prawo Strony wezwanej. Należy jednakże stosować sposób wykonania określony we wniosku, jeżeli nie jest to zakazane przez prawo Strony wezwanej.

4. Jeżeli Organ centralny Strony wezwanej oceni, że wykonanie wniosku przeszkadzałoby toczącemu się na terytorium tej Strony postępowaniu przygotowawczemu, postępowaniu sądowemu lub innemu postępowaniu, może odroczyć wykonanie lub po porozumieniu się z Organem centralnym Strony wzywającej uzależnić wykonanie od warunków uznanych za konieczne. Jeżeli

Strona wzywająca akceptuje pomoc na takich warunkach, stosuje się do tych warunków.

5. Strona wezwana dołoży wszelkich starań, aby zachować poufność wniosku i jego treści, jeżeli takiej poufności żąda Organ centralny Strony wzywającej. Jeżeli wniosek nie może być wykonany bez naruszenia poufności, Organ centralny Strony wezwanej powiadamia o tym Organ centralny Strony wzywającej, który postanawia, czy pomimo to wniosek powinien być wykonany.

6. Organ centralny Strony wezwanej udziela odpowiedzi na uzasadnione zapytania Organu centralnego Strony wzywającej w sprawie postępów w wykonywaniu wniosku.

7. Organ centralny Strony wezwanej powiadamia niezwłocznie Organ centralny Strony wzywającej o wynikach wykonania wniosku. Jeżeli wykonanie wniosku zostało opóźnione, odroczone jego wykonanie, jak również, jeżeli wniosek nie może zostać wykonany w całości lub w części, Organ centralny Strony wezwanej podaje do wiadomości Organu centralnego Strony wzywającej powody tego.

Artykuł 6

Koszty

1. Strona wezwana ponosi wszelkie koszty związane z wykonaniem wniosku, z wyjątkiem:

- a) wynagrodzenia adwokata ustanowionego na wniosek Strony wzywającej,
- b) wynagrodzenia biegłych,
- c) kosztów tłumaczeń pisemnych i ustnych,
- d) poniesionych przez osoby prywatne kosztów zapisu zeznań lub oświadczeń albo poniesionych przez osoby prywatne kosztów przygotowania zapisów pisemnych lub zapisów video zeznań lub oświadczeń,

e) należności i wydatków związanych z podróżami osób do miejsca na terytorium Strony wezwanej na życzenie Strony wzywającej lub zgodnie z Artykułem 10 lub Artykułem 11.

2. Jeżeli podczas wykonywania wniosku staje się oczywiste, że dla wykonania wniosku wymagane są wydatki o charakterze nadzwyczajnym, Umawiające się Strony porozumiewają się w celu określenia warunków, na jakich wykonywanie może być kontynuowane.

Artykuł 7

Ograniczenia wykorzystania

1. Organ centralny Strony wezwanej może wymagać, aby bez uprzedniej zgody Organu centralnego Strony wezwanej Strona wzywająca nie wykorzystywała żadnej informacji lub dowodu uzyskanego na podstawie niniejszej Umowy w jakimkolwiek postępowaniu przygotowawczym, postępowaniu sądowym lub innym postępowaniu niż opisane we wniosku. W takich wypadkach Strona wzywająca stosuje się do takiego wymagania.

2. Organ centralny Strony wezwanej może żądać, aby była zachowana poufność informacji lub dowodów dostarczonych na podstawie niniejszej Umowy lub aby zostały one wykorzystane zgodnie z warunkami określonymi przez ten Organ centralny. Jeżeli Strona wzywająca akceptuje informacje lub dowody z zastrzeżeniem takich warunków, dołoży wszelkich starań aby warunki te były przestrzegane.

3. Postanowienia niniejszego artykułu nie wykluczają wykorzystania lub ujawnienia informacji w zakresie, w jakim takie informacje przemawiają na korzyść oskarżonego w postępowaniu karnym. Strona wzywająca powiadomi z wyprzedzeniem Stronę wezwaną o każdym zamierzonym ujawnieniu informacji.

4. Informacje lub dowody udostępnione do publicznej wiadomości na terytorium Strony wzywającej w sposób zgodny z ustępami 1 lub 2 mogą być następnie wykorzystywane w każdym celu.

Artykuł 8

Dowody na terytorium Strony wezwanej

1. Na terytorium Strony wezwanej osoba, od której żąda się dowodu na podstawie niniejszej Umowy, powinna być zmuszona, jeżeli jest to konieczne, do stawiennictwa i złożenia zeznań lub przedstawienia przedmiotów, włącznie z dokumentami, protokołami i dowodami rzeczowymi. Osoba składająca fałszywe zeznania, ustnie lub na piśmie, w wykonaniu wniosku, podlega ściganiu i ukaraniu na terytorium Strony wezwanej zgodnie z prawem karnym tej Strony.

2. Na wniosek Strony wzywającej, Organ centralny Strony wezwanej informuje z wyprzedzeniem o dacie i miejscu przeprowadzania dowodu zgodnie z niniejszym artykułem.

3. Strona wezwana zezwala na obecność osób wymienionych we wniosku podczas wykonywania wniosku i w zakresie dopuszczonym przez jej prawo zezwala takim osobom na zadawanie pytań osobom przesłuchiwanym lub przedstawiającym dowody.

4. Osoba wymieniona w ustępie 1 może odmówić składania dowodów, jeżeli uprawnienie takie przysługuje jej zgodnie z prawem Strony wzywającej lub Strony wezwanej.

5. Jeżeli osoba, od której wymaga się dowodu, powołuje się na prawo odmowy przedstawienia dowodu na podstawie prawa Strony wezwanej, to Strona wezwana rozstrzyga o tym zgodnie ze swoim prawem. Jeżeli osoba, od której wymaga się dowodu, powołuje się na prawo odmowy przedstawienia dowodu na podstawie prawa Strony wzywającej, to Strona wezwana rozstrzyga o tym na podstawie zaświadczenia Organu centralnego Strony wzywającej.

6. Strona wzywająca może wnosić, aby przedmioty włącznie z dokumentami, protokołami i dowodami rzeczowymi uzyskane na terytorium Strony wezwanej zgodnie z niniejszym Artykułem zostały poświadczone zgodnie z formularzami załączonymi do wniosku. Brak lub nieistnienie przedmiotów, włącznie z dokumentami, protokołami i dowodami rzeczowymi, może być również poświadczone zgodnie z formularzami załączonymi do wniosku.

Artykuł 9

Dokumenty i protokoły urzędowe

1. Strona wezwana udostępnia Stronie wzywającej kopie dokumentów lub protokołów w każdej postaci, które są powszechnie dostępne na terytorium Strony wezwanej i które są w posiadaniu organów Strony wezwanej.

2. Strona wezwana może dostarczyć kopie wszelkich dokumentów lub protokołów w każdej postaci, które są w posiadaniu organów Strony wezwanej i które nie są powszechnie dostępne, w takim samym zakresie i na takich samych warunkach, na jakich takie kopie są udostępniane jej własnym organom ścigania lub organom sądowym.

3. Strona wzywająca może wnosić, aby dokumenty lub protokoły uzyskane zgodnie z niniejszym Artykułem zostały poświadczone zgodnie z formularzami załączonymi do wniosku. Brak lub nieistnienie dokumentów lub protokołów może być również poświadczone zgodnie z formularzami załączonymi do wniosku.

Artykuł 10

Stawiennictwo na terytorium Strony wzywającej

Jeżeli Strona wzywająca żąda stawiennictwa na terytorium tej Strony osoby która nie jest pozbawiona wolności, Strona wezwana zaprasza tę osobę do stawiennictwa przed właściwym organem na terytorium Strony wzywającej. Strona wzywająca określa zakres, w jakim zostaną pokryte wydatki tej osoby. Organ centralny Strony wezwanej informuje niezwłocznie Organ centralny Strony wzywającej o odpowiedzi tej osoby.

Artykuł 11

Przekazywanie osób pozbawionych wolności

1. Osobę pozbawioną wolności na terytorium Strony wezwanej, której obecności na terytorium Strony wzywającej żąda się do celów pomocy przewidzianej w niniejszej Umowie, przekazuje się czasowo z terytorium Strony wezwanej na terytorium Strony wzywającej w tym celu, jeżeli osoba ta na to wyraża zgodę i jeżeli Organy centralne obu Stron to uzgodnią.

2. Osobę pozbawioną wolności na terytorium Strony wzywającej, której obecności na terytorium Strony wezwanej żąda się dla celów pomocy przewidzianej w niniejszej Umowie, przekazuje się czasowo z terytorium Strony wzywającej na terytorium Strony wezwanej, jeżeli osoba ta na to wyraża zgodę i jeżeli Organy centralne obu Stron to uzgodnią.

3. Dla celów niniejszego artykułu:

a) Strona przyjmująca jest upoważniona i zobowiązana do przetrzymywania osoby przekazanej w areszcie, chyba że na co innego zezwoli Strona przekazująca,

- b) Strona przyjmująca przekazuje osobę przekazaną Stronie przekazującej do aresztu tak szybko, jak pozwalają na to okoliczności lub jak inaczej uzgodnią Organy centralne,
- c) Strona przyjmująca nie zażąda od Strony przekazującej wszczęcia postępowania ekstradycyjnego lub jakiegokolwiek innego postępowania w celu zwrotu osoby przekazanej, oraz
- d) osobie przekazanej zalicza się okres pobytu w areszcie na terytorium Strony przyjmującej na poczet wykonania kary wymierzonej na terytorium Strony przekazującej.

Artykuł 12

Gwarancje ochrony

1. Osoba, o której mowa w Artykule 10 lub Artykule 11, która na skutek wezwania stawia się na terytorium Strony wzywającej, z zastrzeżeniem Artykułu 11 ustęp 3 litera „a”, nie podlega ściganiu, zatrzymaniu ani żadnemu ograniczeniu wolności osobistej na terytorium tej Strony z powodu czynów popełnionych przed opuszczeniem przez nią terytorium Strony wezwanej. Osoba ta nie jest zobowiązana do składania zeznań w postępowaniu innym niż to, którego dotyczy wniosek.

2. Osoba, o której mowa w Artykule 10 lub Artykule 11, która na skutek wezwania stawia się na terytorium Strony wzywającej nie podlega ściganiu, zatrzymaniu ani żadnemu ograniczeniu wolności osobistej na terytorium tej Strony z powodu treści złożonych przez nią zeznań, chyba że chodzi o świadka, który złożył fałszywe zeznania.

3. Postanowień ustępu 1 nie stosuje się, jeżeli osoba która się stawiała, mając możliwość opuszczenia terytorium Strony wzywającej, nie opuściła go w ciągu kolejnych piętnastu dni od dnia w którym właściwy organ poinformował,

że jej obecność nie jest już konieczna, lub po opuszczeniu tego terytorium dobrowolnie tam powróciła.

4. Osoba wezwana do stawiennictwa na podstawie Artykułu 10 lub Artykułu 11, która nie stawiała się na terytorium Strony wzywającej nie może być poddana żadnym sankcjom i środkom przymusu na terytorium Strony wezwanej.

Artykuł 13

Ustalenie miejsca znajdowania się lub tożsamości osób lub przedmiotów

Jeżeli Strona wzywająca żąda ustalenia miejsca znajdowania się lub tożsamości osób lub przedmiotów na terytorium Strony wezwanej, Strona wezwana dokłada wszelkich starań, aby ustalić miejsce ich znajdowania się lub ich tożsamość.

Artykuł 14

Doręczanie dokumentów

1. Strona wezwana dokłada wszelkich starań, aby dokonać doręczenia każdego dokumentu przekazanego jej przez Stronę wzywającą w celu doręczenia.

2. Strona wzywająca przekazuje wniosek o doręczenie dokumentu wzywającego do stawiennictwa osoby przed organem na terytorium Strony wzywającej w rozsądnym czasie przed wyznaczonym terminem stawiennictwa. Zasada ta ma również zastosowanie do wniosku o doręczenie dokumentu wzywającego odbiorcę do podjęcia określonych działań lub umożliwiającego odbiorcy podjęcie takich działań.

3. Strona wezwana przesyła dowód doręczenia w sposób określony we wniosku.

4. Osoba, która nie zastosuje się do jakiegokolwiek dokumentu doręzonego jej, nie może być z tego powodu poddana na terytorium Strony wezwanej jakiegokolwiek karze lub środkowi przymusu.

Artykuł 15

Przeszukanie i odebranie

1. Strona wezwana wykonuje wniosek o przeszukanie, odebranie i przekazanie każdego przedmiotu Stronie wzywającej, jeżeli wniosek zawiera informację usprawiedliwiającą taką czynność w świetle prawa Strony wezwanej.

2. Strona wezwana przekazuje wymagane przez Stronę wzywającą informacje dotyczące okoliczności przeszukania, odebrania przedmiotu i dozoru nad nim. W szczególności Strona wzywająca może wnosić, aby każdy urzędnik który sprawował dozór nad odebrany przedmiotem poświadczył tożsamość przedmiotu, ciągłość dozoru nad nim oraz wszelkie zmiany dotyczące stanu przedmiotu - zgodnie z formularzami dołączonymi do wniosku. Takie poświadczenia będą mogły być dopuszczone jako dowody na terytorium Strony wzywającej na potwierdzenie spraw tam przedstawionych.

3. Strona wzywająca będzie przestrzegać wszelkich warunków nałożonych na nią przez Stronę wezwaną w związku z jakimkolwiek przedmiotem odebrany, który został przekazany Stronie wzywającej.

Artykuł 16

Zwrot przedmiotów

Na żądanie Organu centralnego Strony wezwanej Organ centralny Strony wzywającej zwróci tak szybko, jak to możliwe, wszelkie przedmioty przekazane mu w wykonaniu wniosku na podstawie niniejszej Umowy.

Artykuł 17

Pomoc w postępowaniu w sprawie przypadku

1. Jeżeli Organ centralny jednej z Umawiających się Stron dowie się o istnieniu korzyści pochodzących z przestępstwa oraz narzędzi przestępstwa znajdujących się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, może on zawiadomić o tym Organ centralny drugiej Umawiającej się Strony. Jeżeli druga Strona posiada jurysdykcję w zakresie przypadku lub tymczasowego zabezpieczenia tych korzyści i narzędzi, może przedstawić tę informację swoim organom w celu zdecydowania, czy właściwe jest podjęcie jakichkolwiek działań. Organy te podejmują decyzję zgodnie z ich prawem oraz za pośrednictwem swego Organu centralnego poinformują o podjętych działaniach Stronę, która dokonała wstępnego zawiadomienia.

2. Umawiające się Strony udzielają sobie wzajemnie pomocy w zakresie dozwolonym przez ich właściwe prawa w postępowaniu dotyczącym przypadku korzyści pochodzących z przestępstwa oraz narzędzi przestępstwa, jak również w postępowaniu dotyczącym restytucji na rzecz ofiar przestępstwa. Pomoc może obejmować działania mające na celu tymczasowe zabezpieczenie korzyści pochodzących z przestępstwa oraz narzędzi przestępstwa do czasu dalszego postępowania.

3. Umawiająca się Strona sprawująca władztwo nad korzyściami pochodzącymi z przestępstwa oraz narzędziami przestępstwa rozporządza nimi

zgodnie z jej prawem. Każda ze Stron może przekazać drugiej Stronie całość lub część takiego mienia lub dochodu z ich sprzedaży w zakresie dozwolonym przez prawo Strony przekazującej i na uzgodnionych warunkach.

Artykuł 18

Legalizacja

Pisma i dokumenty przekazywane w wyniku stosowania niniejszej Umowy są zwolnione od legalizacji, chyba że jedna z Umawiających się Stron zwróci się o legalizację wymaganą na podstawie własnego prawa.

Artykuł 19

Zgodność z innymi umowami

Postanowienia niniejszej Umowy nie stoją na przeszkodzie, aby Umawiające się Strony udzielały sobie pomocy na podstawie postanowień innych właściwych umów międzynarodowych i ustalonych praktyk.

Artykuł 20

Konsultacje

1. Organy centralne Umawiających się Stron będą w razie potrzeby przeprowadzać konsultacje w celu popierania najbardziej skutecznego stosowania niniejszej Umowy. Organy centralne mogą również uzgodnić takie środki praktyczne, jakie mogą okazać się konieczne dla ułatwienia stosowania niniejszej Umowy.

2. Wszelkie rozbieżności dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy będą rozstrzygane w drodze dyplomatycznej, jeżeli Organy centralne Umawiających się Stron nie będą w stanie osiągnąć porozumienia.

Artykuł 21

Wejście w życie, czas obowiązywania i wypowiedzenie

1. Niniejsza Umowa podlega przyjęciu przez każdą z Umawiających się Stron zgodnie z jej prawem.

2. Niniejsza Umowa wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia otrzymania późniejszej z not, w których Umawiające się Strony powiadamiają się wzajemnie o tym, że wypełnione zostały, przewidziane przez ich prawo, warunki niezbędne dla wejścia w życie Umowy.

3. Niniejsza Umowa zawarta jest na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron; w takim wypadku utraci ona moc po upływie trzech miesięcy od dnia otrzymania notyfikacji.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie w tym celu upoważnieni przez ich właściwe Rządy, podpisali niniejszą Umowę.

Sporządzono w Hongkongu dnia 26 kwietnia 2005 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, chińskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne; w razie rozbieżności przy ich interpretacji tekst angielski uważany będzie za rozstrzygający.

W imieniu Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu Rządu
Hongkongu Specjalnego Regionu
Administracyjnego Chińskiej Republiki Ludowej

AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND
AND
THE GOVERNMENT OF
THE HONG KONG
SPECIAL ADMINISTRATIVE REGION OF THE
PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA
CONCERNING
MUTUAL LEGAL ASSISTANCE IN CRIMINAL MATTERS

The Government of the Republic of Poland and the Government of the Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China ("Hong Kong Special Administrative Region") having been duly authorized by the Central People's Government of the People's Republic of China, hereinafter referred to as "the Contracting Parties",

Desiring to improve the effectiveness of law enforcement of both Contracting Parties in the investigation, prosecution and prevention of crime and the confiscation of the proceeds of crime through cooperation and mutual legal assistance in criminal matters;

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

SCOPE OF ASSISTANCE

1. The Contracting Parties shall provide mutual assistance, in accordance with the provisions of this Agreement, in connection with the investigation, prosecution and prevention of offences. The Contracting Parties shall also provide such assistance in connection with the confiscation or forfeiture of the proceeds or instrumentalities of offences and other proceedings directly related to the commission of offences unless such assistance is not permitted by the laws of the Requested Party.

3. The Central Authorities shall communicate directly with one another for the purposes of this Agreement.

ARTICLE 3

LIMITATIONS ON PROVIDING ASSISTANCE

1. The Central Authority of the Requested Party shall refuse assistance if:

(a) the execution of the request for assistance would impair the sovereignty, security or public order of the Republic of Poland or, in the case of the Hong Kong Special Administrative Region, the People's Republic of China;

(b) the request for assistance relates to an offence of a political character;

(c) the request for assistance relates to an offence under military law which would not be an offence under ordinary criminal law;

(d) there are substantial grounds for believing that the request for assistance was made for the purpose of prosecuting, punishing or otherwise proceeding against a person on account of his race, religion, nationality or political opinions;

(e) the request for assistance relates to the prosecution of a person for an offence in respect of which the person has been convicted or acquitted in the Requested Party;

(f) it is of the opinion that the execution of the request for assistance would impair the essential interests of the Requested Party;

(g) the acts or omissions which constitute the criminal conduct in respect of which assistance is sought do not constitute an offence under the law of the Requested Party, or would not constitute an offence if committed within the Requested Party;

(h) the primary purpose of the request for assistance is the assessment or collection of tax;

(i) the request for assistance relates to an offence which carries the death penalty under the law of the Requesting Party;

- (b) information on the identity and location of a person to be served, that person's relationship to the proceedings, and the manner in which service is to be made;
- (c) information on the identity and whereabouts of a person or an item to be located;
- (d) a precise description of the place or person to be searched and of the items to be seized;
- (e) a description of the manner in which any testimony, evidence or statement is to be taken and recorded;
- (f) a list of questions to be asked of a person or a description of the subject matter about which a person is to be examined or both;
- (g) a description of any particular procedure to be followed in executing the request;
- (h) any requirement for persons designated in the request to be present during the execution of the request;
- (i) information as to the allowances and expenses to which a person asked to appear in the Requesting Party will be entitled;
- (j) any time limits relevant to the request;
- (k) any requirements for confidentiality; and
- (l) any other information which may be brought to the attention of the Requested Party to facilitate its execution of the request.

ARTICLE 5

EXECUTION OF REQUESTS

1. The Central Authority of the Requested Party shall promptly execute the request or arrange for its execution through its competent authorities. The competent authorities of the Requested Party shall use their best efforts to execute the request. The judicial authorities or other competent authorities of the Requested Party shall issue subpoenas, search warrants, or other orders necessary to execute the request.

ARTICLE 6

COSTS

1. The Requested Party shall pay all costs relating to the execution of the request, except for:

- (a) the fees of counsel retained at the request of the Requesting Party;
- (b) the fees for experts;
- (c) the cost of oral and written translations;
- (d) the cost incurred for transcription by private persons of testimony or statements, or the cost incurred for the preparation by private persons of written records or video records of testimony or statements;
- (e) the allowances and expenses related to travel of persons to a place in the Requested Party upon the request of the Requesting Party, or pursuant to Articles 10 or 11.

2. If, during the execution of the request, it becomes apparent that expenses of an extraordinary nature are required to fulfil the request the Contracting Parties shall consult each other to determine the terms and conditions under which the execution of the request may continue.

ARTICLE 7

LIMITATIONS ON USE

1. The Central Authority of the Requested Party may require that the Requesting Party not use any information or evidence obtained under this Agreement in any investigation, prosecution, or proceeding other than that described in the request without the prior consent of the Central Authority of the Requested Party. In such cases, the Requesting Party shall comply with the requirement.

2. The Central Authority of the Requested Party may require that information or evidence furnished under this Agreement be kept confidential or be used in accordance with any conditions which the

the matter on the basis of a certificate of the Central Authority of the Requesting Party.

6. The Requesting Party may request that items, including documents, records and articles produced in the Requested Party pursuant to this Article be certified in accordance with forms attached to the request. The absence or non-existence of items, including documents, records and articles may also be certified by forms attached to the request.

ARTICLE 9

DOCUMENTS AND OFFICIAL RECORDS

1. The Requested Party shall provide the Requesting Party with copies of documents or records in any form publicly available in the Requested Party, in the possession of the authorities of the Requested Party.

2. The Requested Party may provide copies of any documents or records in the possession of the authorities of that Party, but which are not publicly available, to the same extent and under the same conditions as such copies would be available to its own law enforcement or judicial authorities.

3. The Requesting Party may request that documents or records provided pursuant to this Article be certified in accordance with forms attached to the request. The absence or non-existence of documents or records may also be certified by forms specified in the request.

ARTICLE 10

APPEARANCE IN THE REQUESTING PARTY

When the Requesting Party requests the appearance of a person not in custody in that Party, the Requested Party shall invite the person to appear before the appropriate authority in the Requesting Party. The Requesting Party shall indicate the extent to which the expenses of that person will be paid. The Central Authority of Requested Party shall promptly inform the Central Authority of the Requesting Party of the person's response.

shall not be required to give testimony in any proceedings other than the proceedings to which the request relates.

2. A person referred to in Article 10 or 11 who upon request appears in the Requesting Party shall not be prosecuted, detained or restricted in his personal liberty in that Party by reason of the content of testimony provided by him, unless he gives false testimony as a witness.

3. The provisions of paragraph 1 shall not apply if the person who appears, being free to leave the Requesting Party, has not left it within fifteen consecutive days after being notified by a competent authority that his presence is no longer required, or having left, has voluntarily returned.

4. A person who has not appeared in the Requesting Party when invited to do so under Article 10 or 11 shall not be liable to any penalty or coercive measure in the Requested Party.

ARTICLE 13

LOCATION OR IDENTIFICATION OF PERSONS OR ITEMS

If the Requesting Party seeks the location or identity of persons or items in the Requested Party, the Requested Party shall use its best efforts to establish the location or identity.

ARTICLE 14

SERVICE OF DOCUMENTS

1. The Requested Party shall use its best efforts to effect service of any document transmitted to it by the Requesting Party for the purposes of service.

2. The Requesting Party shall transmit any request for the service of a document requiring the appearance of a person before an authority in the Requesting Party a reasonable time before the scheduled appearance. This principle shall apply equally to a request for the service of a document requiring the recipient to take any other specific steps or giving the recipient the opportunity to do so.

ARTICLE 17

ASSISTANCE IN CONFISCATION AND FORFEITURE PROCEEDINGS

1.If the Central Authority of one Contracting Party becomes aware that proceeds or instrumentalities of offences are located in the other Contracting Party, it may so inform the Central Authority of the other Contracting Party. If that other Party has jurisdiction to forfeit or temporarily immobilize those proceeds or instrumentalities, it may present this information to its authorities for a determination whether any action is appropriate. These authorities shall issue their decision in accordance with law, and shall, through their Central Authority, inform the Party which has made the initial notification of the action taken.

2. The Contracting Parties shall assist each other to the extent permitted by their respective laws in proceedings relating to the confiscation or forfeiture of the proceeds or instrumentalities of offences and restitution to the victims of crime. The assistance may include action to temporarily immobilize the proceeds or instrumentalities pending further proceedings.

3.The Contracting Party that has custody of the proceeds or instrumentalities of offences shall dispose of them in accordance with its law. Either Party may transfer all or part of such assets or the proceeds of their sale to the other Party, to the extent permitted by the transferring Party's laws and upon such terms as may be agreed.

ARTICLE 18

AUTHENTICATION

Evidence or documents transmitted pursuant to this Agreement shall not require any form of authentication, unless expressly requested by either of the Contracting Parties in accordance with its law.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Hong Kong this twenty-sixth day of April 2005 in duplicate, in the Chinese, English and Polish languages, all texts being equally authentic; in case of a dispute as to their interpretation, the English text shall prevail.

For the Government of
the Republic of Poland

For the Government of the
Hong Kong Special
Administrative Region of the
People's Republic of China

Sylwester H. Ardaly

李光